

Ses Bilgisi

7. Yabancı dillerden dilimize giren bazı sözcükler ünlüyle başlayan ek aldığına ya da “etmek, olmak” gibi fiillerle birleştiğinde sözcüğün sonundaki ünsüzden bir tane daha türer. Bu ses olayına “ünsüz türemesi” denir. Örneğin “hat” sözcüğü “ı” ekini alınca “hattı” şeklinde yazılır. Burada “ı” ünsüzü türemiştir.

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi bu açıklamaya örnek olamaz?

- A) Yapılan bütün iş tekliflerini reddetti.
B) Affına sığınarak bir şey sormak istiyorum.
C) Bankanın önünde en az elli kişi vardı.
D) Gurbet hissini yaşamayan anlayamaz.

8. Bu topraktan biriydi

I

Adı Orhan Veli'ydi
Elleri dost omzunda

II

Yaşamak kaderiydi.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerde yer alan ses olayları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II
A) Ünsüz benzeşmesi	Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması	Ünlü düşmesi
C) Ünlü düşmesi	Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü daralması	Ünsüz benzeşmesi

9. Sorardım sırrını hiç düşünmeden;

I

Bu fani gönlümün sevinci neden?

II

III

Beni günden güne meğer genç eden
Daima değişen maceralarmış!

IV

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte ünsüz türemesi vardır.
B) II. sözcükte ünlü düşmesi vardır.
C) III. sözcükte ünsüz yumuşaması vardır.
D) IV. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.

10. Seni boydan boya sevmişim.

Ta Edirne'ye kadar Kars'tan

I

Taşını, toprağını, yiğidini

II

Fırsat buldukça övmüşüm.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerde yer alan ses olayları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II
A) Ünsüz benzeşmesi	Ünsüz yumuşaması
B) Ünsüz yumuşaması	Ünlü düşmesi
C) Ünlü düşmesi	Ünsüz yumuşaması
D) Ünsüz değişimi	Ünsüz benzeşmesi

11. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünsüz türemesi vardır?

- A) Sabahçı olduğunu öğrenince çok sevindi.
B) Senin hakkında hep olumlu şeyler duydum.
C) Bu saatte nereye gidiyorsun, diye sordu.
D) Ağacın altına oturup kitap okuyalım.

12. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde yay ayraç içinde verilen ses olayı yoktur?

- A) “Affetmek büyüklüktür.” demek aklına gelmedi mi? (Ünlü düşmesi)
B) Bu yıl kuşlar göçmüyormuş sıcak ülkelere. (Ünlü Daralması)
C) Düşünce dünyamızın gelişmesi için seçkin eserler okumalıyız. (Ünsüz Benzeşmesi)
D) Al bayrağın gölgesinde korkusuzca büyüsünler. (Ünsüz Yumuşaması)

